

DEBRECZEN

POLITIKAI NAPILAP.

A DEBRECENI ÉS HAJDUNEGYEI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Magyarországon: félévre 6 kor., negyedévre 3 kor. — fill.
Külföldön: félévre 9 kor., negyedévre 4 kor. 50 fill.

Főszerkesztő: **Dr. Varga Lajos.**
Felelős szerkesztő: **Békásy Jenő.**

Egyes szám ára 4 fillér.
 Szerkesztőség és kiadóhivatal:
 Debrecen, Csapó-utca 10. Telefon 412.

November 1-én új előfizetést nyitotunk a Debrecenre. Kérjük azokat a tisztelt előfizetőinket és olvasóinkat, akiknek vagy lejárt előfizetésük október végén, vagy pedig lapunkat a jövőre előfizetni óhajtják, hogy az előfizetésről idejekorán gondoskodni sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében akadály történjék.

Barázdák.

Ismét lefoglaltak a „Független Magyarország”-ot az ügyészség, tehát súlyos igazságok lehettek benne. Az ügyész dr. Kalmár Antal. „A 48-as Magyarország” című cikkében pedig királysértést, a „Halottak napján” címűben pedig lázítást fedezett fel, tehát a közönség érdeklődése kétszeres, az pedig a legjobb reklám.

Kér azonban az ügyésznek ilyképpen sántékedni, mert a jogosulatlan üldözések folytán a királysértés vétsége egészen megszokott vagy pedig olyan vétség lesz, amelynek elkövetése dicsőség, mint például a párbaj. De az ügyészségnek még az az elégtétele sem lesz, hogy a királysértőket elítéltesse, mert az esküdtek föl fogják menteni a királysértőket.

Kinek használ hát az ügyészség az okatlan üldözéssel?

A király tekintélyét bizonyára nem emeli vele, sőt lealacsonyítja. A kormánynak tesz vele szolgálatot? Nem, mert a kormány felelőssége a közönség szemében az uralkodó személyére, hárul. A lapnak árt talán? Ellenkezőleg, használ, mert az elkobzás olyan reklám, ami arany ér.

Nagy jelentőségű hírt tudatnak 3-4 rövid sorban a fővárosi lapok. A hír az, hogy „a titeli választókerületben a függetlenségi és 48-as párt dr. Joannovics Józsefet, a zombori függetlenségi és 48-as párt elnökét kiáltotta ki jelöltnek.”

Rendkívül fontos dolog ez. A 48-as párt elveinek óriási diadalát jelenti ez. Tudni kell azt, hogy a Bácskának azon része tiszta szerb. A titeli választó kerületben még száz magyar család sincs. Még a megyei és állami tisztviselők is szerbek.

Tudni kell azt is, hogy 57 év előtt legelőször a csajkás községek ragadtak fegyvert a magyar nemzet ellen. Onnan kerültek ki a legvadabb szerviánok és szereszánok. A szatadságharcban még a szent tamási sáncok bevétele után is ott dacoltak legtovább a szerbek.

Tudni kell azt, hogy a titeli kerület csajkás községeiben lobogott a legszenvedélyesebb magyar gyűlölet. Még pár év előtt a magyar szóért gyilkoltak ott, a Kossuth

név hallatára éktelen káromkodásra fakadtak az emberek — és ma ott lobog büszkén diadalmasan a Kossuth-zászló. A magyar nemzet egykori halálos ellenségeinek házain.

Mi történt itt? Mi változtatta meg a közgondolkodást, mi tette ellenségeinket barátainká? A magyar nemzet félistenének szelleme, a Kossuth Lajos halhatatlan lelke ihlette meg őket. Sajnos, hogy a szerbek 1905-ben értek el 1848-hoz. De jobb későn, mint soha.

Lobogj csak büszkén magyar zászló a csajkás kerületben is. Hirdesd a legszebb diadalát a nagy Kossuth Lajosnak, aki legnagyobb győzelmét halála után vívta ki.

Milyen különös, hogy ez halottak napján történt. Hát mégis igaz: Feltámadunk!

Az önálló jegybank.

AZ osztrák-magyar bank főtanácsa egyik minap tartott ülésén elhatározta, hogy a kamatlábat egy százalékkal fölemeli. Ez magában véve olyan határozatnak látszik, amely a polgárság nagyobb részének véleménye szerint jelentéktelen az ugynevezett kisemberre nézve.

A jelenlegi politikai viszonyok szoros összefüggésben vannak az osztrák-

Az Ő nótája.

Leszált az estnek barna szárnya
 Kigyultak mind a csillagok...
 Csöndes a táj... az éjszakában,
 Egyedül ébren én vagyok!
 Valami szép, — valami édes,
 Valami fájo érzelem
 Nem engedi, hogy nyugodni menjek
 Ezen a bűvös éjjelen!

Valami vágy kél a szívemben
 Valami emlék zsong körül.
 Valami, — tán egy fájo könny csepp
 A szempillámra nehezül...
 S im, szívemből a sírár jelen
 Gondja, baja mind, — mind kihál, ...
 S hegedűmet kezembe véve
 Belezokog a Csöndes éjbe
 Egy elfelejtett régi dal!

Valamit sirat az a nóta
 Valami régi, szép időt...!
 Valami lányt, kivel sokáig
 Voltunk boldogok ezelőtt...
 Valami éjt, a mikor hívón
 Csalogatón sugta nekem
 Két vállamra, réá borulva...
 „Akáclombos kicsiny falumba
 Gyere velem — gyere velem”...

S hogy hívő hangod újra hallom
 Behunyom könnyező szemem!
 S hozzád röpít a csalfa álom
 Hütlén leány, — szép kedvesem!
 Akáclombos kicsiny faludba
 Mért hívogattál engemet?
 Ha nem tudtál mindig szeretni
 Ha oly hamar tudtad feledni
 A mit feledni nem lehet!

És szól tovább a dal, a nóta!...
 S szívemnek balga vágya kél!
 Panaszos hangját hegedűmnek
 Óh! vidd el hozzá esti szél!
 Vidd el, Csöndes kis falujába!
 Hol régen édes — kettesen
 Atéltük mind, — mind valójába
 A mi most sir a nótájába
 Ezen a bűvös éjjelen!

A mi most sir a nótájába
 S panaszos vádként felzokog!
 Hadd tudják meg azzal a — *Mással*
 Hogy a míg ők most boldogok
 Messze, messze kis falujától,
 Valaki egy dalt hegedül...!
 S ha majd az égben szerte árad
 Utolsó hangja nótájának
 Valaki — Zokog egyedül!...

Lengyel Béla.

**Lizi elmegy, Juczi elmegy
 s Mari is elmegy.**

Irta: Márkus Alajos.

A mi utcánk szük, piszkos és fekete.
 Még a levegő is fekete nálunk. Talán a sok szénüzléttől, mert annyi itt a szénkoreskedés. akár a virág a réten, késő tavasszal: májusban. Am ne tessék valahogy valami nagy tükröablakos, raktáros üzletet gondolni. Tenyérnyi mind, pincenyilásokba, hol egykét forintot érő árunál több el sem férne. De mire is kellene több, a szegénység itt lakik nálunk, állandóan s nem igen akar lakást változtatni, s mi nem szoktuk métermázsaszámra beszerezni szükségleteinket. Van krájlzer is sok, meg öregasszony is, kik cukros fügét, narancsot, ugor-kát, meg sült krumplit árulnak a kapuk alatt. Mint ezekből láthatni, az adás-vevés felette kifejlődött nálunk.

Azért nem unalmas az élet. A verklisünk minden nap eljön, délután rendszerint. A kútszerű udvarokon áll meg instrumentumával, de néha az utca közepébe is játszik. A Dunárit, a Schneider Fáni című szintén nem ösmertetlen dalt, de főként a Marseillaisét. Ez az idevaló nóta, csak ilyen merőben szép, füstös képű, kék zubbonyos, koravén

Széchenyi-utca 42. Hrabéczi Antal
 ruhafestő
 és vegyszerei tisztító intézete.

magyar bank főtanácsának ezen határozatával. Ezen természetellenes pénzügyi helyzet súlyos befolyással bír mindig Magyarországra, mint agrikulturnális államra. Mődjában áll ugyanis az osztrák-magyar banknak a kamatlábat oly módon változtatni s illetve emelni, hogy a földbirtokos és gazdálkodó népet érinti egész sulya. Így van ez a jelen esetben is, amidőn a földbirtok kisebb hozadék-képessége úgy sem bírja el azon kamatterhet, amit a kereskedelem könnyen elvisel. A földbirtok évenként egyszer terem. Egy évben egyszer van aratás, tehát a földbe befektetett munka évenként egyszer hoz jövedelmet, holott a kereskedelem és ipar terén ugyanaz az összeg évenként többször megfordul, többször és rendszeren nagyobb jövedelmet hoz. A földbirtokos embernek ugynevezett lombard-üzletet — kézi záloggal s illetve értékpapírral fedezett ügyletet kötni nem igen áll módjában; tehát kizárólag jelzálogkölesőre van utalva.

Az osztrák-magyar bank kamatlábatának fölemelése a többi pénzintézetek kölesőneinek kamatlábat közelről érinti, másrészt pedig a föld reális értékének magasságára is nyomasztó befolyással bír. Minél drágább a pénz, vagyis minél magasabb a kamat, annál olcsóbb a föld. Ezzel azután nem emelkedik arányosan a termények ára. Hiszen ma is 15 koronás buza mellett jelzálogkölesőnt az ingatlanokra csak 6-7 százalékkal kaphat a tulajdonos. Nem is lehet ugynevezett amortizációs kölesőnt készpénzben 5 $\frac{1}{2}$ % os tiszta kamaton alul kapni sehol. A 4 $\frac{1}{2}$ % os kölesőnt 90-95 záloglevelekkel fizetik ki a pénzintézetek s mindennek oka az, mert az egyes pénzintézeteknek nyílt hitele és cheque-szamlá kölesőne az osztrák-magyar banknál magasabb kamatúvá lett. Az egyes pénzintézetek lombard-üzlete is a dolog természeténél fogva a helyzetnek megfelelőleg emelt

kamatláb mellett bonyolítható le; tehát kénytelenek az osztrák-magyar bankkal üzleti viszonyban álló többi pénzintézetek kamatlábatukat a közönséggel szemben fölemelni s ezen kamatláb-fölemelés első sorban a földbirtokos embereket érinti köllemetienül.

Fejlett iparral és kereskedelemmel bíró ország — miők az Osztrák-Magyar-monarchia többi országai — valami csekély üzleti nyereség leszállítás mellett forgalmuk gyorsításával behozhatják azt a különbözetet, amit a kamatláb fölemelés előidéz. Vagyis röviden mondva csekély iparkodással elérik azt, hogy üzletük a magasabb kamatláb-fölemeléssel reális értékben mit sem veszít, tehát nem ugyanazon elbírálás alá esik, mint a föld. A föld termőképességét intenzivebb gazdálkodással fokozni lehet ugyan, azonban a termés gyakrabba tételét nem áll módjában a gazdálkodónak előidézni.

A pénz mennyiségében s magában a valuta értékében változás nem történt s egyáltalában semmi ok fönt nem fog arra nézve, hogy a pénzkamat fölemeltessék.

Nyilvánvaló tehát, hogy az osztrák-magyar bank ezen magatartásának némi politikai háttere van. Ezen helyzeten a jelen körülmények és viszonyok között módunkban nem áll változtatni, mert az osztrák-magyar bank elnevezésben a „magyar“ jelzés semmi reális értékkel nem bír.

Tagadhatatlan, hogy az önálló gazdasági berendezkedéssel kapcsolatosan az önálló magyar jegybank intézménye is megvalósítandó lesz. Ha szigoruan vesszük a dolgot, föltétlenül ugyanabba a rangsorozatba kell helyeznünk azt a kérdést, amelyben akár a magyar vezényszó, akár a választási jog kiterjesztésének kérdése, vagy a magyar címer használatának megállapítása van.

Amíg gazdasági önállóságunk biztosítva és anyagi ekszisztenciánk az

osztrák érdekektől függetlenül, az osztrákok beleszólása nélkül megállapítva nem lesz, hiába akarunk önálló hadsereget, vagy éppen titkos választási jogot, mert az előbbi fölesz bennünket, az utóbbival pedig jól nem lakunk.

Nagyon valószínű, sőt biztosra merem venni, ha az önálló gazdasági berendezkedés és az önálló magyar jegybank föllállítása céljából lett volna az a tevékenykedés kifejtve, mit hét év óta, mint meddő küzdelmet folytatott le a parlament, sokkal kedvezőbb helyzetbe jutottunk volna, mint így.

Helytelen az agráriusok hüvös magatartása és indokolatlan is az önálló gazdasági berendezkedés kérdésével szemben. A jelen esethől nyilvánvaló, hogy épp úgy érdeke az agráriusoknak, mint a merkantilistáknak az önálló gazdasági berendezkedés Magyarországon. Üres mamus az, mit vízióként előidéznek az agráriusok az önálló gazdasági berendezkedés esetére. Annyi bizonyos, hogy embernek és állatnak enni kell s így az agráriusok terményének jobban megvan és biztosított a fogyasztó közönsége, mint a runburgi vászonak vagy a steier loeának.

Amíg a magyar nemzet gazdasági önállósága biztosítva nem lesz, addig a magyar ember csak arra lesz jogosítva, hogy ököre szorítsa kezét és tehetetlenül rága a nyelvét fölháborodással minden osztrák cudarkodással szemben.

Mire való a király?

„Vagy megszerzi magának a programot a parlamentben a többséget s akkor önmagától elhárul az alkotmányosság veszedelmét vagy pedig a mostani parlamentben nem található többség s akkor a kibontakozás a nemzetre való apellálásban áll.“

A táboroszeregy ur levetette uniformját és karosszékba ülve programjához megadta ezt a civil motívót. Vagy lesz több

emberek, pálinkamérések, ócska roskadozó házak között. Szinte várja az ember, hogy esoda történjék, hogy meginduljanak az emeltes viskók, szavuk keljen s elégtételt vegyenek az évszázados mellőzésért: a megígálásért. Hogy bömbölgjék tele ebbe a világba hosszan, irtóztatóan:

— Mért nem adtatok nekünk pallért, tőtokat, téglát, szálfákat, mért nem adtatok új ruhát. A kőzutrakra, a széles butorárokra ráboesátottatok a civilizációt, s ránk nem is gondoltatok, mintha nem is lennének. Pedig vagyunk, s bosszút állunk, bosszút, bosszút, bosszút. . .

S hogy egymás mellé álljon a sok kék zubbony, a sok kormos, a munkában tönkre dolgozott tenyér. Most százan vannak, ezren már, már nem is lehet látni a falankszól. Egyet mozdulnak és széttörnek mindent. Kitépik a fákat fegyvernek, még a sánta verklis is hadakozik a marhájával, s vér folyik a vízvezetékéből. Ugy kellett, ugy kellett, miért dugtátok el előlük a boldogulás kapujának a kulcsát.

Am nem így történik. Marad minden a régiben. A munkások igyekeznek megint a gyárba, mindjárt két óra, s a munkavezető olyan szigorú. Az anyókák tovább pislákolnak a kapunk alatt, s szid bennünket a verklis, hogy mire ilyen nyavalyásoknak a mulatság. Ugyanis csak tiz krajcár van a kalapjában. Holnap is átkozódni fog, de azért holnapután itt lesz ismét.

A sarkon van egy másik utca. Azon olyan, mint a másik. De az Andrássy utra nyílik. Feljebb mind szélesebb, szélesebb, s

látszik is ide egy darabb abból a gyönyörűséges panorámából. Melegség is özönlik onnan, meg nap. Különben nincs napunk, elfogják a magas házak.

A gyerekek kimennek a sarokra, s bámulnak bele a nagy fényességbe. Különösen a lányok, tágranyilt sóvárgó szemekkel. Valami úgy húzza őket oda, a nagyobbakat főként. Hogy micsoda, nem tudják.

A lányainkról még nem is beszéltem. Szépek ők mind, erősek, piros arcúak, pedig Isten bizony hihetetlenül kevés húst esznek. Szinte esodálatos, hogy ezek a beteges, ptyhüdt anyák, erőtlén, sárga férfiak, mily remek gyermekeket hoznak a világra, különbeket az uriszobák bőségben uazó lakóinál. A nagy lányok, — mint mondtam, — kimérszkednek a sarokra, sőt a nagy utcára is. Nem csak a mi utcánk rózsái, a többié is, mert sok kis utca van Pesten s mindeniknek egy nagy utcája. Aztán szégyenkező, pirulva, a falak mentén lopóznak haza. Marja őket formátlan ruhájuk, égeti lábukat az otromba, félretaposott sarku cipő, a kis kalapot esetlennnek találják, pedig ők mi kedves volt otthon, mikor rátették az új tillt. S látnak a nagy utcán csillogó fogatokat, kényelmes párnák közé temetett kacagó, nagy, szőke asszonyokkal, tavasszal virágos kalapokat, kacór kabátkákat, mindenik oldalán egy csinos, kellemes férfit, ki bizonyosan — úgy képzelik — nagyon édes dolgokat suttog a lány fülébe.

Láttak ékszereket, ragyogó fülbevalókat, meleg, prémes kabátkákat télen, melynek gallérjába oly jó lehet az arcot belesüllyesz-

teni. S kezd lompos lenni a szomszédék Janija, kiállhatatlan közönséges anya, érzik apán minduntalan a pálinkaszagot, meg a kapadohányt.

S Lizi elmegy, Luczi elmegy, Mari is elmegy. Tudják, hogy lehetnek ők is olyanok, mint a nagy utca női. Tudják, hogy van valami, a mi őket is olyaná fogja varázsolni, a milyenek azok, elegánsokká, ragyogókká, kívánatosakká. Ez a színház. Egy jóságos angyalnak vélik a színházat, ki egy nagy skatulyából ajándékokat ad a szép leányoknak. (Csak a szépeket szereti az angyal). Ruhákat, pompákat, sokat; annyit, hogy egy napra három is jut, prűszkölő papirpákat; sőt egy egy kis palotát is. Abban a skatulyában temételen holmi elfér, s sohse fogy ki mint a biblia olajos korsója.

Megindul a menet, olyan biztosan, olyan szilárdan, olyan egyenesen, mintha egy hid volna a színházhoz építve. Már van új kalapjuk is, merészen az arcból kicsapott, a mint azt láthatni a Kerepesi-uton, a kit színház között. Mondják más ösmertető jeleket? Feltűnően jarnak, hangosan beszélgetnek, s nem szeretnéd, ha a te leányod olyan volna, de én sem, ha az anyém.

Még jó, a melyik a színházig megy, mert sok megáll a nagy utcán, a sarkon, a lámpa alatt, s ott marad. Az utca is olyan jóságos tündér, habár kisebb kaliberű, mint a színház.

. . . Nagy utca, szépen kérlek: ne bántsd, hadd meg nekünk a lányainkat.

sege a parlamentben s akkor nincsen baj, vagy nem lesz többsége a parlamentben s akkor a nemzet mondja meg, hogy nem e baj — Ez a nagy-nagy, egyenes és nyilt beszéd. Ezért megérdemli, hogy foglaljuk zunk véle.

Vagy lesz új többség, vagy nem lesz. Tegyük fel, hogy lesz! Számoljunk a legjobb eshetőséggel. Tegyük fel, hogy Fejérváry még a mostani parlamentben megkapja a többséget. Mi lesz akkor? Nagyon egyszerű dolog. Az ígérési pontokat törvénybe írják. A törvényeket leteszik a Ház asztalára; a többség megszavazza s a király szentesíti és boldog lesz Magyarország.

Ha így lenne, akkor igazán kár volna hogy az ember kábulatba ne essék. Annyi ígérteért a menyri üdvösséget Fejérváryék tették kilátásba a fainak is neki lehetne szaladni. És a pártklub nagy termet mégis üresen állanak, csak egy-egy lézengő balad arra felé. Arany tállal kínálják a nemzet javait s oly kevesen vannak, akik kapnak utánna. Lucullusi asztalt terítették királyi parancsra. A nagy gazda erősen forgolódik, hogy az érkezőket minden jóval elássa és uram fia! — elszéledtek a vendégszerető magyarok.

Máskor csak a kis ujját mutatta a felséges király és rohantak a hü magyarok. Most kitárta az egész kebelét s még a „szolgák” is ülve maradnak. Érthetetlen idő. Hajdanában bunak, aggodalomnak sehol se volt helye, ha terítve volt az asztal a magyar előtt. Azán ilyen fényes lakomára a népet soha meg nem hívták s mégis e nagy megtiszteltetésre most a legegyszerűbb polgár is csak azt mondja: köszönöm Felség!

Bolond idők ezek: Atkozottul rossz a világ. Rongyos pár garast is alig lehet marékba fogni s a nép fia mégse nyul a pénzhez zsák után, pedig két kézzel kínálják neki. Nyomor és szenvedés vár reánk s nem megyünk oda, ahol előttünk a jólét és boldogság kapuját nyitották ki.

Van ennek valami oka, van. Elveszett a „bizalom az ősi erényben.” Pedig kár, nagy kár. Jobb volna, „ha még egyszer” — tudnánk hinni. De fordulhat jobbra a sorsunk, hiszen ezt akarják minden oldalról. A legfelsőbb helyen is csak ezt akarják. Atjai a jószág, a mi királyunk kezében, a „nyomor”-ral és „szenvedés”-sel csak a rossz fiukat lekézzetik. De nem kell kétségbe esnünk, „megvirad még valaha”. A hajnal már dereng; festegetik fölöttünk, Fejérváry megkapja a többséget, aztán minden reudben van: a veszedelem „önmagától elhárul.”

Tegyük fel, hogy megkapja a többséget és hogy megkapja magától a mostani parlamenttől Nos? . . . Uram fia, menyire maiv lehet egy öreg ember. Fejérváry azt hiszi, hogy a mostani parlamentből többséget kap, az alkotmányosság veszedelme ön-magától hárul el. — Nem! Az alkotmányosság veszedelme igazában éppen csak akkor kezdődnek. Akkor lenne csak egy nagy melegágy a magyar parlament, a melyben minden bécsi palánta buján teremne. Nem, ez nem lehet! Inkább nőjje fel a burján, — lépje el a gaz a mi kertünket, semhogy a saját földünkön idegenek ültessék a palántát s idegenek szedjék az ültetvények javait. Már pedig, ha a magyar törvényhozás csak egyszer is megengedné, hogy a nyiltan ránk diatált bécsi program arasson diadalt, akkor idővel a fakajok is itt szántanak el az osztrák tervek duzzadó magvait.

Fejérváry-féle többségnek a kisebbség sem engedheti meg, hogy a császári program diadalt arasson. E program keresztelvitelének megváltására 20 képviselő is elég. Holott ma 180-an ülnek a függetlenségi oldalon, kik magukra maradván, Fejérváry kormányának egy hejszályit se engednék a 48-ból.

A hásszabályok ma is a régiéek. Fejérváry a mostani parlamentből szerzett nagy többséggel is csak úgy valószínűleg meg a programja pontjai, ha előbb megváltoztatja a hásszabályokat. Ebbe a műveletbe pedig nálánál már erősebb kéz és más többség is keményen belerecscent.

De tegyük fel a lehetetlent. Mondjuk, hogy a Fejérváry többség megcsinálná azt

is, amit a Tisza többsége nem tudott megcsinálni: megváltoztatná a hásszabályokat. Nos? Valóra válik ezzel az, amit Fejérváry mond, hogy: ha a mostani parlamenttől megkapja a többséget, akkor „önmagától elhárul az alkotmányosság veszedelme”? De-hogy hárul! Sőt éppen csak akkor kezdődnek az alkotmányosság legnagyobb veszedelme, ha a bécsi programokat kényekedve szerint oktrojálhatná ránk az atyai hajlandósággal egyébként állandóan pazarul bővelkedő fölséges császár. Ezeknek alapján aztán nemzedékről nemzedékre mondhatná a magyar: adtál Uram Király áldást, de nincs köszönet benne.

Ha a parlamentben nem kap többséget Fejérváry, akkor a nemzethez apellál. Egyenes beszéd, de Tisza-módszer. Erre pedig egyzzer már megfelelt az istenadta nép. Próbálni ugyan másodsor is lehet, hiszen a magyar ember olyan, hogy kétszer is megadja, ami egyszer nem volt elég, akkor a bécsi program könnyen olyan „nyomorba” jut, hogy az egész Európa kicaghat rajta.

De tegyük fel, hogy amilyen lehetetlen a program, a választásokkal is olyan dolog történik. Mondjuk, hogy Fejérváry választásokkal is megkapja a többséget. Hiába! Ő a programját akkor se valószínűsít meg, mert bármilyen nagy többséget szerez; a nemzet minden körülmények között küld egy olyan minoritást a parlamentbe, amely lehetetlenné teszi a császári uralkodást.

Mire való hát ez a nagy játék, melynek a bábuit összeszedgették? — Minden szó, a mi a haladó párt slubjából kikerül: minden tett, a mi a haladó párt a többség szerzés körül elkövet: császári szóra megy, császári akaratból jön, császári elhatározásból történik.

Kérdem: hány ember van ebben az országban, a ki elhiszi, hogy a haladó-párt többség-szerzési aknamunkájában csak a becsületesség utja van? Hány ember van, a ki elhiszi, hogy a kormány feltett programja nem egy taktika, hanem komoly nemzeti törekvés. Hány ember van, a ki elhiszi, hogy a pártborzolás kertesutjain minden csak a nemzeti üdvösség jegyében halad?

Mi ugy hisszük, hogy a pokoli tervből, mely a pártborzolás körül folyik, olyan és annyi szennyes dolog kerül ki, a milyent és a mennyit hosszú idők óta nem látott-e bus világ. S ha már legfelsőbb helyen előre jóvá hagyattak mindent, azt is a mit csak a jövőben tesznek; ha már a nemzetrontó dolgokat is császári palát alá takarták: tábor-szernagy ur! mondja meg hát, erre vagy mire való a király?

Az új főispánok.

— Interjúvok. —

Tahi István.

Ujságiró: Mi a nézete méltóságodnak a beiktatásról?

Tahi: Hogy mi a véleményem. Ejnye no. Most meg már véleményem is legyen. Kérem, engem nem a véleményem miatt neveztek ki főispánná, hanem azért, mert alkalmas vagyok.

Ujságiró: (ir) Tahi nézete, hogy ő alkalmas...

Teleki László gróf.

Ujságiró: Jó napot méltóságos uram.

Teleki: Mama, mama, egy báci van itt, azt monda netem méltóságos. Cufolódik.

Telekiné: Ne sirj flacskám, hisz te vagy a főispán. A bácsi ad cukrot.

Ujságiró: Igen, hoztam cukrot, csak beszélgesen egy kicsit velem.

Teleki: Mama, mama (valamit sug a fülébe).

Telekiné: Bocsnát, de a főispán urnak egy kis dolga van. Rögtön visszajövünk.

Vásárhelyi Béla.

Ujságiró: Méltóságodnak bizonyára határozott terve van arról, hogy miként fogja kormányozni Aradvármegyét.

Vásárhelyi (ének): Vásárhelyi sötétren Béla cigány muzsikál. Hajladosk erre, arra, mint valami rózsaszál.

Ujságiró: Értem.

Dragonescu Döme.

Ujságiró: Méltóságos ur meg csak leendő főispán, de azért lekötelezné, ha nézeteit a politikai helyzetről mondaná.

Dragonescu: Negyven évig voltam állami szolgálatban. Egyébként Rékásan megmondtam, hogy lemondok, ha Tisza megbukik.

Ujságiró: Azóta Tisza ugyan megbukott, de ez nem baj ugyebár? Mi a politikai nézete?

Dragonescu: Negyven év alatt 2,673.855 fizetési meghagyást bocsátottam ki, 1,839.223 kérvényt és folyamodványt leletem és 3,952.712 jövedéki kihágás ügyében róttam ki bírságot.

Ujságiró: És a politikáról mi a nézete?

Dragonescu: Már elmondtam. Ez az én politikám.

Liposey Ádám.

Ujságiró: Hallom, te is főispán leszel.

Liposey: Jó vice, mi?

Ujságiró: Mindenesetre jobb, mint amilyeneket a Borsszem Jankóba szoktál irni.

Halottak napja.

A függetlenségi párt kegyelele.

A tegnapi nap a temető volt. Az egyesek keserősége, bánata egygyé olvadt és közös zokogásban, közös könyhullatásban keresett enyhülést a fájdalomteli emlékezés, Megnépesült a holtak csöndes birodalma, virágos kertté alakultak a sírok s a kegyelet-gyujtotta ezernyi ezer mécsből világosodott ki a máskor sötét, rideg temető. A szerető, feledni nem tudó szívek Kálváriája ez a halottak napja. A hegyedésre vágó sebeket kiméletlenül tépdési fel az egyfites, ünnepi mezbe öltöztetett kegyelet-lerová. Nagy idők tűnnek el a feltörő fájdalom hatalmas érzése nyomán s az évek előtt átszenvedett cspást úgy érzi az ember, mintha csak az imént sujított volna le rá.

A halottlátogatók sirjait diszítgették s azok csakhamar megteltek virágokkal és a melyekre virág nem jutott, azokat beborította a fákról hulló ősi sárga levél. Budapesten Kossuth Lajos sirját egész virágerdővel vetették körül s a sír négy sarkán a kandeláberekben lobogó lángok hirdették a nagy halott örök dicsőségét: Az első koszorút Kossuth Ferenc küldte ki a sírja, miután maga betegen fekszik. A babérokból es pálmából font koszoru fekete selyemszalagján ez a felírás:

„Felejthetetlen halottunknak — Kossuth Lajos Tódor és Kossuth Ferenc. Koszorút tett le a székesfőváros és valamennyi hazafias asztaltársaság és egyesület a Kossuth sirjára, ugyszintén Battyány Lajosnak és Deák Ferencnek mauzeumában amelyeket szintén az ontreprise intézet gyönyörűen diszített. Különösen szép a költőkirálynak, Jókai Mórnak a sírja, amelyet az özvegy ékesített; gyönyörű volt a Lotz Károlyé, a Munkácsy Mihályé, Fadrusz Jánosé és a többi jelesé is mind-mind.

A függetlenségi párt kegyelele.

A függetlensége és 48-as párt küldöttsége tegnap délután 2 órakor gyülekezett az Eizebet-körtü körhelyiségben, hogy kivonulva a temetőbe a párt kegyelele és gyászjeléül eszkozoruját Kossuth Lajos sirjára helyezze. A küldöttség fél 4 óra tájban érkezett Kossuth sirjához, melyet az idén is a virágok egész tömege lepelt el. A korlátok kívül száz meg száz ember tolongott, hogy

tanuja legyen a nagy férfiú sírjánál lefolyó gyászünnepeknél. A küldöttség a korláton belül foglalt helyet s Bakonyi Samu a sír lépcsőjén állva, kezében a párt gyönyörű koszorújával, nagyhatású, gyújtó és politikai vonatkozású gyászbeszédet mondott, melyet a tömeg viharos éljenzéssel fogadott. Beszéde így hangzik:

Szeretett bajtársak! Körülöttünk hervadt leveleket hullat a szirokra a buszsi szél. Az elmúlás bánatos gondolatát a megemlékezés virágillata s a kegyelet kigyuló fénye sem tudja eloszlatni. Özvegyek és árvák, a kiknek gyászoló serege ma kedveseik hantjához sajnó fájdalommal elzarándokol, hiába enyhítik keservüket a vigasztalódás könnyűivel. Ha a halottak eme néma városából visszatérnek az életküzdelmek zivajába, csak az a változhatatlan valóság nyíllal keresztül szivükön, hogy elvesztették, örökre itt hagyta életük támaszát.

Sirok között mi is eljöttünk ide újból. De bárha körülöttünk, a virrasztó kegyelet dacára is, a halálnak könyörtelen éjszakája terjeszti végtelen szárnyait, mi ezen a szent helyen mégsem temetőben állunk. Kossuth Lajos sírja a halálnak nincsen hatalma! Ez a hideg kő, amely koporsóját fedi, lelkünk lángjától lobogó oltár. Nem is a gyásznak könnyeit ontani — áldozni jöttünk. Harcosok elszánt serege áll az oltár körül és férfi szívének eltökélt akaratával szítja, törhetetlen kitarításának erejével táplálja az áldozat tűzét.

És áldozatunk nem hiabavaló. Tüzeben Kossuth Lajos tüzelke megjelenik. Tündöklő fénye elől meglátsátok, futva menekülnek a sötét ragadozók. Perzselő heve elbamvasztja az elébünk szórt gonosz akadályokat. És miként az Irás tűzszlopa, vezet bennünket előre az ő halhatatlan életének dicső célja felé. A csüggedőten új hitet gyújt, erőt ad az erőtlennek és tette batorítja a reménytelent. Es száll az országba szerte teremtő lelkének eleven tüze. Szikrája mindenütt életet fakaszt. Melegétől a jég elolvad, világánál egymásra ismer a magyar és testvéri kezét fogva, az egész nemzet egy táborban egyesül. Ugy indul utána, csatára, győzelemre!

Tudjuk, látjuk mi azt, hogy a harc, a melyet ősi ellenségünk ismét reánk kényszerített, súlyos megpróbáltatása lesz nemzetünknek. Könnyelműen nem is kecségtetjük magunk könnyű diadallal. Ellenségünk hatalmát jól ismerjük. Hiszen négyszáz ezteendő óta emészti életünket. De ime, élünk mégis és harcolunk becsülettel az élet jogaiért. A kevély hatalom kicsinyli a mi erőnket. Elbizakodott göggyében elfelejti, hogy saját erejének sincs más forrása. A mi hűségünk volt a plálód dajkaja. Világhatalmak vésses ostromától „életünkkel és vérünkkel” mindig megmentettük.

A megmentett uralom háláját is jól ismerjük. Ha leverjük az életére törő veszedelmeket, reátört alkotmányunkra és hol aiatomban, hol nyílt erőszakkal fosztogatta törvényes jogainkat. Most is ez történik. És az ádáz támadással szemben nekünk nincsen más fegyverünk, mint maga a megáradott törvény. Ehhez ragaszkodunk és rendületlen önuralmunk erejénél fogva ennek győzelméről vagyunk teljes szilárdsággal meggyőződve.

Hitünkben nem tántorit meg sem csábítás, sem fenyegetés. Ha pedig a Gondviselés úgy akarná, hogy a kitarításunk fejében megígért mérhetetlen nyomor és szenvedés csakugyan bekövetkezzék, lesz még bátorságunk és bizonynyal erőnk is, hogy vele szembeálljunk. Voltak nekünk hőseink és vértanúink, akiknek szent példája megtanított, hogyan kell meghalni a hazáért, a Te bibliai életed pedig, örökéletű Mesterünk, megtanított arra, hogyan kell érete szenvedni, hogy a szenvedésből üdvösség fakadjon és szabadság!

Mi tehát a Te igazságodnak hitét hirdetjük nemzetünknek. Hitvalló fiad vezérlete alatt immár napról napra hatalmasabb és mindinkább ellenállhatatlan erővel hódít a Te tanításod. És kövessen el bár a megátal-

kodott hatalom újabb meg újabb törvénytelenséget és batorságot, minden merényletével csak a Te bölcseséged mellett tesz bizonyosságot.

Vajha a Te sírod oltártüzéből sugárzó világosság eljutna oda is, hol szolgálékek a hazugság homályából átkos hályagot szőnek, amely álnokul eltakarja a multnak tanúságait és elföldi a jövőendő veszedelmeit! Az önkényuralom vaksága mindent felejt és semmit sem tanul. Elfelejt, hogy nem ez a mi első szabadságharcunk s hogy a vérgisértett nemzet önvédelmében a legsujtatóbb csapást mérte volt zsarnokaira. És mégsem tanulta meg, hogy a magyar alkotmány ostromával saát végzetést teszi próbára.

Az az önvédelmet, nemzetünknek két világ e odálta regés küzdelmét, dicső Kormányzónk. Te intézted. Oh, tekints szét e romboló válságoktól feldult szenvedő hazán. Akkori sebeinket gonosztevő kézzel újra felszagtadják. Meg akarják alázni nemzeted és megrabolják alkotmányát. De te élsz és látod, mint éléd újra a mi veszedelmünk. Légy hát a mi védelmünkben elménknél és szívünknek bölcs kormányzója, hogy az igaz ösvényről le ne tévedjünk. Ha a Te szent tüzed követjük csalfa lidércfény nem csal bennünket ingoványba. Haladni csak a Te utadon lehet, koporsódban is legelső vezérünk!

Azért is, mikor a viaskodó élet küzdelmei közé visszatérünk, mi nem érezzük magunkat elhagyatva. Tudjuk, hogy amíg állhatatosságunkkal reá méltók maradunk, a Te nevednek legyőzhetetlen segítségét el nem veszíthetjük.

Sírodnak oltárkövére leterzem az országgyűlési függetlenségi 48 as párt koszorúját s egyben szent fogadást teszünk, hogy amint Tőled tanultunk, hiven harcolunk mind halálig. Isten minket úgy segítjen!

A temető komor esendjét megzavarta a hazaszerető közönség zajos ovációja, mely után Bakonyi letette a sírra a párt koszorúját, melynek széles selyem nemzetiszínű szalagján az a felírás olvasható: *Kossuth Lajos emlékezetének — a függetlenségi és 48 as párt.*

SZÍNHÁZ.

MŰSOR.

Csütörtök, 2. Cigánybáró, operette.

Péntek, 3. Figaró házassága, vígj.

Szombat, 4. Lisistrata, operette. Ujdonság.

A Cigánybáró ma esti előadása iránt nagy az érdeklődés, miután ez a magyar tárgy klasszikusan szép daljáték ama zenei alkotások közé tartozik, a melyeket mindenkor szívesen hallgat meg a zenét szerető közönség.

Figaró házassága. Holnap a Figaró házassága kerül színpadra. Figaró régi híres szerepét Zilahy Gyula játssza s részt vesznek az előadásban Markovics Margit, Szabó Irma, Arday Ida, Körösmezey Margit, Fóthy Frida, Ternyei Lajos, Polgár Sándor, Békés Gyula, Deéssy Alfréd és Szabó Gyula.

Lisistrata. Az idei szezon énekes slágera bizonynyal ez a gyönyörű zenéjű daljáték lesz, a melynek kiállítás a vidéken páratlanul áll. A Király színház electro technika rendezte be a darab villamos kiállítását. A darab bemutató előadása szombaton lesz s részt vesznek benne Zilahyné S. Vilma, Pozsonyi Lenke, Almássy Lola, Koppán Margit, Békeffi Lajos, Polgár Sándor, Arkossy Vilmos és Sarkadi Vilmos.

Opera előadások és a biztosító társaságok. Megirtuk már, hogy a városi színház biztosításáról szóló kötvényben világosan benne van, hogy operaelőadásokat és baletteket csakis megfelelő pótdíj mellett rendezhet a színházgazdó. A tanács átiratot intézett az Első magyar és a Fonciére Pesti biztosító intézetekhez, amelyben kérte az operaelőadások engedélyesését. A társaságok pedig

mellányolták a tanács kérelmét és engedélyezték az opera és balett előadások tartását, illetve az ezekre járó pótbiztosítási díjakról lemondottak.

HIREK.

A város szónökséglete beszerzésére a mult hóban pályázatot irtak ki, a melyre két ajánlat érkezett be. Az egyik a város eddigi szállítójától az Északmagyarországi közszénbánya részvénytársaság ajánlata volt, a mely 20.000 métermázsas aknaszenet kocsiakománnyonként, illetve 100 métermázsánként 154 koronáért, 5000 métermázsas daraszenet pedig 100 métermázsánként 128 koronáért ajánlott. A másik ajánlattevő a Budapest vidéki közszénbánya társulat, amely lényegesen olcsóbban hajlandó a pályázatban feltüntetett szenet szállítani. És pedig aknaszenet 100 métermázsánként 146 koronáért, daraszenet pedig 100 métermázsánként 122 koronáért. Mind a két társaság beküldött mintát a szállítandó szénből és megejtették a próba-tüzelést a városi körkemencében. A hivatalos bizonylat szerint a Budapest vidéki közszénbánya szene 300 kalóriával kedvezőbb a másiknál, a mit a próba-tüzelés is igazolt. A tanács mai ülésében az olcsóbb és mégis jobb ajánlat mellett döntött. Király Gyula ellenben ragaszkodván a Északmagyarországi közszénbánya társaság ajánlatához, a tanácsi döntés ellen bejelentette a felebbezést.

Mikor lesz városi közgyűlés? A rendkívüli közgyűlés határnapját a tanács e hó 7-én délután 3 órára tűzte ki, amikor tárgyalás alá kerül Kristóffy belügynök legutóbbi megsemmisítő határozata és a villamos telep létesítése ügyében beadott két felebbezés tárgyalása.

Jóléti bizottsági ülés a megyén. Hajdúvármegye 45 ös bizottságát Kovács Gyula országos képviselő, a bizottság elnöke szombaton délelőtt 9 órára hívta össze. A bizottság a 9 én tartandó közgyűlés elé kerülő ügyekkel és a bekövetkezendő eseményekre való előkészületekkel fog foglalkozni.

Tanácsülés volt ma délelőtt a városházán, Kovács József polgármester elnöke alatt, melyen a rendes folyó ügyeket intézték el.

Az utolsó eskütétel a Gotterhalte mellett. Sajnos, a törvényenkívüli állapot dacára is van pár száz ujonca a debreceni helyőrségnek. Az ujoncok szerdán tettek le az esküt, amely alatt a katonabanda az utált Gotterhaltét játszotta. A fertelmes osztrák nótá hallatára fogaikat csikorgatták a szegény magyar fiúk. De az szolgáljon vigasztalásukra, hogy ők voltak az utolsó ujoncok, akiket a Gotterhalte undok dallamával bosszantottak az eskütételnél. A jövő évben már a magyar alkotmányra fogtok esküdni magyar katonák és a Kossuth nóta az égit fog szárnyalni, ha ti is úgy akartátok!

A püspökladányi ev. ref. egyház. Püspökladányban, az új leányiskola nagyteremben 1905. évi november hó 4-ik napján az első református osztályt tartja. Belépti-díj személyenként 1 korona, mely a termék felszerelésére fordítatik. A műsor a következő: 1. Megnyitó beszéd. tartja Kiss Ferenc, helyi ev. ref. lelkész. 2. Gályarabok éneke. Vegyeskar. Előadják: Csizsár Teréz, Tóth Mariska, Kovács Mariska és Ilonka, Nagy Róza, Papp Ida urleányok és Szabó Elek, Kunszabó Gyula, Ary Gyula, János Antalurak. Kar-nagy János Antal. 3. Felolvasás a vallásfilozófia és természet bölcsőlem köréből, tartja

magyt. Erőss Lajos ur, a debreceni reform. theol. akadémia r. tanára a tiszántuli egyházkerület tanácsbírája. 4. Ima Sz. Nagy Jósseftől. Előadja a feuti vegyes kar 5. Szavaltat tiszteletes Kunszabó Gyula urtól. 6. Gyülekezeti ének. XC. Zsoltár.

— **Teljes tanácsülés** is volt ma délelőtt a városházán Domahidy Elemér főispán elnöksége alatt, melyen az e hó 7-én tartandó rendkívüli közgyűlés anyagát készítették elő.

— **Bankelnök posta.** Hol az a kor, amelyeket régi szép időknek neveznek, amikor az istenverte szegény posta ember ábrándokat ebédelt és csapra ütötte a szívárványt ha mámorító itatra volt szomjuhozása? Amikor a nyakkendőlen, kécos költő hírből ismerte a bankó pénzt, mint a katona a kávéét s ha a mosolyogni való nyomoruságról alkottak képet az öregek, csak a garabonciás postára gondoltak, szegényre. Ma már hála istennek vége a régi szép időknek! A költő rendszerint gondosan öltözködő, disztáingvált ur, aki bőven mekeresi a magamindennapra való finom szivarját s kielégíti a hitelezőt s még az adójával se igen marad hátralékban. Bizony megváltoztak az idők a postásors most olykor-olykor háziúrassággal sőt mint a legujabb példa mutatja pénzügyi elnökséggel is össze van kapcsolva. A magyar költők egyik legkedélyesebbje, Szávay Gyula, elnöke lett egy most alakult takarékpénztárnak. Megalakították Debrecenben a Közponi Bankot, amelynek élére nagy lelkesedéssel választották mag Szávayt, aki gyönyörű beszédben köszönte meg a bizalmat. Ma már a postákat csengő arannyal fizetik, ha közgazdasági tevékenységet fejtenek ki.

— **Halálozás.** A debreceni függetlenségi és 48-as párt egyik kiváló tagja polgár Kovács András Péter halt el 80 éves korában. Holnap, pénteken délután 2 órakor fogják temetni a Morgó-utca 26 sz. a. gyászházából. A gyászistentisztelet a nagytemplomban lesz, ahonnan a Péterfia utcai temetőben helyezik örök nyugalomra. Az elhunyt derék polgárt neje, gyermeke, unokái és nagyszámu rokonsága gyászolják.

— **Levél Amerikából.** A főkapitány ma levelet kapott Amerikából. A levelet a szitás Varga Imre, a dalárda egyik volt jóhangú tenoristája írta, aki jelenleg Long Island (Istria) lakosa. Levelében figyelmezteti a kivándorlókat, hogy a rotterdami hajótársaság vonalán ne utazzanak, mert az a csaló, gaz társaság éhezeti az utasait, sőt még fekvő helyet sem ad nekik a hajón. Kéri, hogy figyelmeztesse a főkapitányt a körülményre a kivándorlókat. Az őcsese is kint van már, de panasolja, hogy Amerikában százezrével állanak munka nélkül a kivándorlottak. Végül tisztelteti Márk Endrét a levele végén. Már ebből is látszik, hogy a levelet a szitás Varga Imre írta.

— **Vendéglősök zárórája.** A vendéglősök panaszos levelet intéztek hozzánk a záróra miatt. Lapunk munkatársa ma kérésint intézett e dologban Végh Gyula főkapitányhoz aki kijelentette, hogy a vendéglői joggal bírók minden nap éjjel után 2 óráig nyitva tarthatják üzleteiket. Jó volna, ha a rendőrséget is kiosztanák, hogy az adófizető vendéglősöket ne zaklassák, hanem a záróra helyett a sziványokat üldözzék.

— **Ujabb sziványkodás.** Ma délelőtt panaszt emelt a rendőrségen Moskovitz Mórné Mandel Róza Miklós utca 28. sz. a. lakosnő, hogy az este 6 óra tájban prémes féle kabátos és oszmas alak lopódzott az udvarára és a kakast és tyukját akarta ellopni. A lopást 14 éves fia vette észre, akire a sziványt kést fogott. A fiu lármát csapott,

mire a tolvaj eliramodott, de utközbn a lopott jószágokat eldobta. A kakast a becstületes megtaláló visszaadta, de a tyukot elopta más.

— **Olosó Vörösmarty.** Vörösmarty halálának közelgő félszázados évfordulója alkalmából a Franklin-Társulat Budapesten olosó népszerű kiadásban bocsátotta közbe a nagy költő összes lyrai és vegyes költeményeit. A 25 éves vastkos kötet, a mely az Olosó Könyvtár 1405—1407. száma, füzve 60 fillér, izléses kötésben 1 korona. Ez olosó kiadás bizonyára hozzá fog járulni ahhoz, hogy a nagy költő munkái behatoljanak a magyar nép legszélesebb rétegeibe.

— **Bocskay-kép az iskolákban.** A ref. egyházak egyetemes bizottsága elhatározta, hogy iskolái számára sokszorosíttatja Bocskay István areképét. A sokszorosítást a Franklin-társulat teljesíti és most ez iránt beadvány érkezett a megyéhez, hogy az Ábrányi által festett Bocskay-képet a sokszorosítás végett engedje Budapestre szállítani. A megyei közgyűlés fog e kérelem felett dönteni.

— **Meglopták a sirhalmokat.** Halottak estéjén a r. kath. temetőben a sirokon égő gyertyákat lopkodták össze apró csavargók. A rendőrség összefogott három ilyen gőzenguzt, Arany András 14, Kovács Varga Imre 18 és Barna Gyula 10 éves csibészek személyében. Megtalálták náluk a lopott gyertyákat is. Arany Andrásnál pedig megmotozásakor arany karikagyűrűt is találtak, amelyről azt állítja, hogy az édes anyjától lopta.

— **Csavargók.** Az éjszaka a rendőrség elfogta Szilvási László, Fekete Mária, Mile Imre, Tóth Samu és Petrovics Erzsébet nevű hajléktalanokat.

— **Halálozás.** Ma a következő halálozásokat jelentették be a debreceni állami anyakönyvvezető hivatalba: Lada Juliánna ev. ref. 82 év, Székely Margit ev. ref. 16 hó, Csóka József ev. ref. 55 év. Bácsi Bálint ev. ref. 70 év, Kozma András ev. ref. 29 év, Tóth János ev. ref. 2 év, Márton László ev. ref. 29 év, özv. Józsa Sándorné ev. ref. 74 év, Kovács Péter ev. ref. 80 éves.

— **Az öngyilkos öreg asszony.** Hajdunánásról írja levelezőnk, hogy ott öngyilkosságot követett el Péntek Istvánné Sebestyén Juliánna nevű 70 éves öreg asszony. A padláson felakasztotta magát és mire észrevették hozzátartozói, már kiszervegett. Az öreg asszony a tavaszon ment lérijhez, de csalódott a másodvirágzásban. Anyagi bajok nem bántották, de annál inkább a lelkiek. A férjétől rövid idő alatt külön vált és azóta életunt lett. A csalódott öreg asszony végre önkézével vetett véget életének.

— **Vak ember az éjszakában.** A rendőrséget az éjszaka ráakadt Pap Lajos nevű hajduszoboszlói vak emberre, aki az utcákon botorkált. A vak ember koldulni jött Debrecenbe, mert Szoboszlón már a vak koldus sem tud megélni. Hazatoloncolják.

— **Csendőrségi hírek.** Bereczki Károly, Fekete János Homokkerti lakosnál bérelt lakást, a hol az éjjel ismeretlen tettes ládáját feltörte és abból 44 koronát elvitt. Az esetet feljelentette a csendőrségnél.

— **Robbanás a karcagi kaszinóban.** Karcagról jelentik. Hétfőn este hat óra tájban nagy robbanás riasztotta föl a karcagi társaskör környékén lakó embereket. A robbanás a társaskör épületéhez tartozó melléképületben történt, a hol a kaszinó világításához szükséges gőzfejlesztő-készülék robbant fel. Szerencsére emberéletben nem esett kár és a robbanás a kaszinóépületet sem rongálta meg.

— **Köszönetnyilvánítás.** Azon alkalomból, midőn néhány hét előtt jobbkeze-met súlyosan megsértettem és amidőn már napokon át egy helybeli orvos gyógykezelése alatt voltam és javulást nem, hanem annál inkább irtózatot fájdalmakat szenvedtem és kezem már majdnem üszkösödni kezdett, — elmentem dr. Engel Ignác orvos urhoz, ki azonnal gyógykezelés alá vett és oly páratlan kitartással, jóindulattal gyógykezelt, hogy rövid idő múlva súlyos bajomból kigyógyított úgy, hogy már veszendőbe menő jobbkeze-met teljesen megmentette, amiért ez uton is legnépszerűbb köszönetemet nyilvánítom. Kupferstein Herman eipész.

— **Agyonlöttem magamat.** Földi Zsigmond napszámos, a ki nejétől pár év óta különválva él, tegnap reggel kétmalom-utcai lakásán forgópisztolylyal mellbe lötte magát, mielőtt az öngyilkosságot elkövette, a szobározoga ajtajára krétával fölírta: *Agyonlöttem magamat.* A házbeliék nem hallották a revolver dörrenést, csak a különös felírásra lettek figyelmesek. Benyitottak a szobába és ott találták Földi Zsigmondot vérben fetrengve. A rendőrség beszállította a közpórházba, de ez ideig kihallgatni nem lehetett. Most a halállal vívódik. Azt hiszik, hogy a felesége után való bánkódás vette el kedvét az élettől.

— **Sikkasztás.** Ozga Antal pék sikkasztásért feljelentette Mazur Gyula paracárulót, mert 11 korona értékkel meglépett tőle.

— **Az enyves kezű takarítónő.** Gyarmati Jánosné Kút-utca 48. sz. a. lakosnő panaszt emelt a rendőrségen Jámbor Erzsébet takarítónő ellen, aki összeszedvén minden holmiját — tőle megugrott. A rendőrség nyomozza.

TAVIRATOK.

Uj főispánok.

Budapest, nov. 2. Félhivatalosan jelentik, hogy a kormány a lehetőséghez képest siettetni akarja a főispánok kinevezését, akikre a kormánynak a választások közeli elrendelése szempontjából szüksége van. Háromhét alatt csak hét embert fogott, pedig negyvennél többre van szüksége. Holnap három főispáni kinevezést közöl a hivatalos lap. *Zemplénmegye főispánja gróf Pallavicini Alfréd alispán, Tolnamegyéé Simonsich Elemér, Nagyküküllő megyéé gróf Haller János főszolgabíró* lesz. — Eddig tehát hét főispán van a kormány kezében, ezzerint hét országos nagy botrányra van kilátás. A kormány annyira megijedt a főispán fogdosás nehézségeitől, hogy egy hozzá közelálló lapban közreadatta, hogy egyelőre nem gondol a politikai államtitkárok kinevezésére.

Kilépések a szabadelvű pártból.

Budapest, nov. 2. A haladó párt erősen szervezkedik, de nincs kivel, ami komikussá teszi a dolgot. A szabadelvű pártból való kilépését Gajári Géza kivül Bay Lajos jelentette be. Mára még Papp Sándor kilépését várják; minden jel arra mutat, hogy tizenötön sem lesznek. A pártban tegnap este fen volt Gróf Szapáry Pál, akinek nagyon megörültek. Tegnap híre járt, hogy Sándor Pál kilépett a Lloyd Klubból és belép a haladó pártba. Sándor Pál ma kijelentette, hogy a hír nem való, Szándéka volt ugyan kilépni de akkor is pártönkivüli állást foglalt volna el. A szabadelvűpártból az általános választói jog miatt akart kilépni. Hiteles forrásból jelentik, hogy Mikszáth Kálmán is kilép.

Az orosz forrongás.

London, november 2. Daly Mailnak jelentik: Ötszáz diák vonult föl az egyetem elé; mikor a rendőrséggel találkoztak, megkezdődött a harc köztük, a mely a diákok vereségével végződött. A zsidóellenes zavargás tovább folyik. Ma reggel négyezáz munkás „Le a zsidókkal” kiáltásokkal lerontott a zsidó negyedbe, mert az a hír terjedt el, hogy a zsidók megtaposták a cár képét. Több polgári ruhába öltözött rendőr bujtogatta a tömeget. Kaupersz tábornok háza előtt a tömeghez beszélt. Itt megiméltődött az öldöklés. Magam láttam — írja a tudósító, mikor két zsidót halálra ítélték. Az utcák csatatérhez hasonlítanak.

KÖZGAZDASÁG.

Magyar tojáskereskedők panasza.

A budapesti tojáskereskedők a minap elhatározták, hogy a tojáspiac helyzetének javítása érdekében beadványt intéznek Vörös László kereskedelemügyi miniszterhez. A beadvány vázolja azt a kárt, amely a múlt év elején származott annak folytán, hogy a középponti vásárcsarnokba irányított vasuti fuvardíjkezdvezményt megvonták, sőt a tojásküldemények darabán díjtételeit átlagban 60 százalékkal emelték. A hivatalos adatok, mondja a beadvány, beigazolják, hogy ez év első felében harmadával apadtak a tojásküldemények a középponti vásárcsarnokba az előző évhez képest. Az új vasuti díjszabás olyannyira gyengítette a fővárosi tojási üzletet, hogy az ország tojásiüzletének középpontja ismét Bécs lett; az áru ritkasága a budapesti piacon annyira fokozódott, hogy csak a bolgár selejtes tojás állandó küldeményei óvták meg a piacot, hogy az árak már ősz elején a normális áron jóval felül emelkedtek. A beadvány arra kéri a minisztert, hogy tojásra nézve állítsa sürgősen vissza a régi fuvarbéréket, rendelje továbbá el, hogy a Budapesten aluli végállomásokról hetenkint legalább kétszer gyűjtőkocsik indítsanak tojásküldemények számára.

Méhész-egyleti gyűlés. A hajdumegyei méhészegylet f. hó 5-én, az az vasárnap d. n. 3 órakor a Földművelésügyi iródehelyiségében (Piac-Szentanna u. sarok) választmányi ülést tart, amelyen több fontos ügy kerül tárgyalás alá. Ezek között a lemondás folytán megüresedett tükéri tisztség ideiglenes betöltése is. Felkéri ennélfogva az elnökség a t. választmányi tagokat, hogy érdemleges határozathozatal végett a jelzett időben minél számosabban jelenjenek meg.

A budapest-kőbányai

sértéskereskedelmi csarnok jelentései
1905. nov. 2.

A) Hízott sertések ára: I. A) Magyar sárga. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) ————— fillérig. Öreg közép (páronként 300—400 kgr-ig terjedő súlyban) ————— fillérig. Fiala nehéz (páronként 320 kilogramm feletti súlyban) 133—135 fillérig. Fiala közép (páronként 280—320 kilogramm terjedő súlyban) 133—135 fillérig. Fiala könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 132—135 fillérig. — II. Magyar eredeti: Nehéz (páronként 280 kilogramm feletti súlyban) ————— fillérig. Közép (páronként 240—280 kilogramm súlyban) ————— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ————— fillérig. — III. Szerbiai: Nehéz páronként 360 kilogramm feletti súlyban 134—135 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 132—133 fillérig. Könnyű páronként 160 kilogramm terjedő súlyban 129—132 fillérig. IV. Romániai eredeti (Stachli): Nehéz (páronként 240 kilogramm feletti súlyban) ————— fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ————— fillérig. V. Szerbiai: Nehéz (páronként 260 kilogramm feletti súlyban) 133—140 fillérig. Közép (páronként 240—260 kilo-

gramm terjedő súlyban) 137—138 fillérig. Könnyű páronként 240 kilogramm terjedő súlyban 135—136 fillérig. A hízott sertés üzletirányzata élénk.

REGÉNY-OSARNOK.

Apáca és kegyenemő.

Regény a bécsi életről.

Magyarosította: Szabó Antal. 134

— Nem, azért, hogy nem öntöd le. Ne tedd ki magadat a veszélynek, még ha oly jól fizetnek is érte, te locsoló mester.

— Ezt nem értem.

— Erienstein ur 2000 forintot fizetett nekünk a forradalom alatt, hogy egy öreg embert meglőjünk.

— Hiszen ez még a lelocsolásnál is rosszabb.

— Mi megkerestük a 2000 forintot s az öreg ember még most is egészséges és él. Te is megkapod az 500 forintot és a táncosnő szép arca is sértetlen marad.

— De hogy történhetik ez meg?

— Hát csak úgy, hogy a bankár urat megcsaljuk?

— Megcsaljuk? De ő ravasz, kitanult embernek látszik.

— Az is, de mi még ravaszabbak vagyunk. Holnap ide jövünk s magunkkal viszünk egy társaságba s ott megtudod, hogy miképpen lehet az 500 forintot megkeresned, a nélkül, hogy a bünyefnyító törvényszékkel a legkisebb összeütkezésbe jöhetsél.

— Ezt még jobban szeretném.

— Elhiszszük, ha meg nem esküszöl is rá. Tehát holnap reggel pont kilenckor. De az üvegesét el ne felejtöd.

Wencel és Muki távoztak távoztak a bizonytalan életmódok lakhelyéről s még azon éjjel megtudta Laura, hogy mivel skarta őt a szivtelen férfi meglepni.

Az összeesküvők.

Már csaknem hajnalodott, a midőn Wencel és Muki a táncosnőtől. Ez sürgősen kérte őket, hogy adjanak át egy levelet Tannenheim hadnagynak s miután a levelet átadták, elhatározták, hogy reggelig sétálnak, mert már lenem felüldöztek.

A csatorna mellett ballagtak s talán egy fél órát sétálhattak már, a mint egy férfi, ki valami kísértethez hasonlított, surrant el mellettök.

— Ugyan ki lehetett az? kérde Wencel megütődve.

— Talán valami rendőrkém, ki üldöz bennünket, felelé Muki.

— Vagy talán valaki, ki a halakat akarja jól tartani.

Körülbelül ez a vélemény volt igazi mert alig hogy kimondták azt, egy nehéz zuhanást hallottak a Dunában.

Sebesen, mint a villám dobá le kabátját magáról mind a két sétáló s miután jól tudtak uszni, pár perc alatt utólérték a szerencsétlen, s szerencsésen a partra vitték.

De ez nem igen látszott hálás lenni megmentői iránt, mert kézzel lábbal dühödtlen csapkodott maga körül s ha a két ügyes uszó nem lett volna egyszersmind oly ügyes öklöződő is, a mentési érem helyett könnyen betört oldalbordákat kaphattak jutalmul.

— Legyen ön már nyugton, különben kénytelenek leszünk eldöngetni.

— Vagy talán azt akarja, hogy megkötözve az őrzőknak adjuk át?

— Legyetek könyörületesekek, engedjétek meghalni, esengett a szerencsétlen.

— Szivesen. felelé Wencel szárazon. De csak nem mindjárt egyszerre.

— Ma, ma akarok meghalni, mert holnap a szégyen és nyomor fenyegetnek.

— Tehát csak holnap. Így tehát még ma, egész nap nyugodni lehet ön.

(Folyt. köv.)

Szobapadlómáz valódi Bernstein-lakfesték.

Eredeti **LINOLEUM** tükörfényű

Szesz-lakk gyorsan száradó, szagtalan.

PARQUET-MÁZ minden színárnyalatban és minőségben be-szererhető:

Komlóssy Lajos

fűszer- és gyarmatárkereskedésében, **PIAC-HATVAN-UTCA SAROK.**

Telefon: 213 szám.

Serravallo

Kina-hora vassal.

Erosítőszer gyöngéledők, vérszegények és lábadozók részére. Étvágygerjesztő, idegerősítő szer

Kiválóan jó ízű.

Több mint 3500 orvosi elismerő nyilatkozat.

Kapható: J. Serravallo-nál

Trieszt-Barcola.

A gyógytárakban pedig 1/2 lit. 2 K. 60 fillér.
1 " 4 " 80 "

Nagy haszon!

Elsőrangú versenyt kizáró minden gazdaságban nélkülözhetetlen

Óriás sikerrel kipróbál!

Erőtakaromány!!

vidéki vezérképviseltek keresteknek. Jó módu kereskedő referenciákkal felszerelt ajánlataikat intézzék.

Lux Mihály

gyáros

BUDAPEST, Múzeum-körut 7.

Jelzálogkölcsonők

(ujak és konvertálások) igen előnyösen, gyorsan kaphatók külföldi tőkék elhelyezése által. — Uradalmak, birtokok és házakon kívül **gyárak és ipartelepek** is elfogadhatnak jelzálogul. Levélbeli megkereséseket továbbít. Osteuropäische Presse kiadóhivatal Budapest, Kazinczy-utca 2.

SZÓRVEZTŐ

A vegyileg megvizsgált, amellel hatóságilag az arzobőrre ártalmatlannak talált.

Elváltja bőgyeknél az oly csunya, kellemetlen, arczszőrt gyökerestől, anélkül, hogy az arzobőrnek legkevésbé is ártana és az arcznak megadja az létséget, finomságot és simaságot. Ára 7 koronát

Vidéki megkeresések díjmentesen utárvét melleszközöl

Scmidék I. Budapest, VII., Nyár-utca 18 szám.

Divat újdonságaink

az őszi időnyre megérkeztek.

Női ruha és kosztüm kelmék, Bluz selymek, Jó mosó barohetek és flannellek a bel- és külföld legelső gyáraiból.

szőrme boák és gallérok

női és férfi

Jäger alsóruházatok

gyönyörű választékban, szabott olcsó árakban.

A világhírű **francia P. D. jegyű** kitűnő szabásu

FÜZÖK

egyedüli raktára

SZABÓ LAJOS FIAI cégnél

Mintákkal kívánatra

készséggel szolgálunk.

Legjobb bajuszpedró

a híres Debreceni

„CIVIS“ bajuszpedró

amely nem tép, de jól összetartja és nödteti a bajuszt!

1 doboz ára 40 fillér.

Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő

gyógyszertára a „Kigyó“-hoz DEBRECENBEN.

Egyedüli gőzbutorgyár

Debrecenben.

Ahol a legnagyobb választékban a legmodernebb butorok és szoba berendezések a legegyszerűbbtől a fényűzésig a lepszolidabb kivitelben legjutányosabban kaphatók.

KILLER EDE

cs. és kir. udvari szállító.

Debrecen, Főtér.

Gyöngélkedők

a fejlődésben, vagy a tanulásban visszamaradó gyermekek, vérszegények, bágyadt, ideges, sok munkától elgyengült, könnyen izgatódó felnőttek bármilyen korban nagy sikerrel használhatják mint erősítő szert **Dr. Hommel Halmatogenjét.**

Az étvágy nő, a szellemi és testi erő gyorsan visszatér, az egész idegrendszer megerősödik.

Kifejezetten valódi **Dr. Hammel féle Halmatogen** tessék kérni és senki se fogadjon el semmi féle utánzatot.

Gsászári és királyi műasztalosok, kárpitosok és diszítők

Fodor Mihály Utódai Budapest

kizárólagosan IV. kerület, Váci-utca 24.

INTERIEURS. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

ELSŐRANGU HIRNEVES
OSZTRÁK CEMENTGYÁRAK
VEZÉRKÉPVISELŐSÉGE
FÉLÉZ MANTARONZ ÉS HELLENTARTÓMÁNYAI TERÜLETÉRE
ELKÁN ÉS BOSSÁNYI
BUDAPEST, V., Lipót-körút 18.
TELEFON: 8-11. * Hírnyelvi: ELKÁN HIR.

Beállítások kizárólag a Főosztály és a Részleg vezetői által engedélyezve, a helyi igazgatók által nem tehetők meg.

ÉPTŐRLESTEREK
BETON-ÉPT. VÁLLALKOZÓK
CEMENTÁRD-GYÁROSON
ÉPTÉNY ANYAG-KERESKEDŐK

IGyomor bajosoknak!

Mindenkinek, aki hűlés, gyomor túlterhelés rossz, nehezen emészthető, forró vagy nagyon hideg ételek élvezete mértéktelen életmód következtében gyomor bajt, mint:

Gyomorkatarrus, gyomornyomás, gyomorfájdalom, nehéz emésztés vagy nyá kásodása van, egy igen jó háziszser ajánlható mely kitűnő eredményekkel már sok év óta ki van próbálva ez a szer a

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybor.

Eme gyógynövénybor előnyösen ismert gyógyerejű növények és jó bor keverékéből áll, mely erősíti és fenntartja az emberi szervezetet. A gyógynövénybor megszüntet emésztési zavarokat és elősegíti az egészséges vérképződést.

Ha a gyógynövénybort idejében használják a gyomorbántalmak már kezdetben elfojthatók. Ne késlekedjenek ezt tehát idejekorán használni. Jeleik mikor használandók: fejfájás, felbőgés, gyomorfájdalom, eszmél melvek biztos előjelei a krónikus gyomorbajnak, s ezek nehézszeri használat után elmúlik.

Székrekedésnél és ennek kellemetlen következményeitől mint: kolikás fájdalmat, sziv dobogás, álmatlanság, ugymint vértolulások és máj, lép- és a Pforinger módszerrel a gyógynövénybor a leggyorsabban használ. A gyógynövénybor elősegíti az emésztést és a könnyű széklet által tisztítja a gyomrot és a beleket.

Beteges, sápadt kinézés, vérszegénység, bágyadság, mindmagaanyul következményei a rossz emésztésnek nehéz vérképződésnek s a máj beteges állapotának. Étványtalanságnál, ideges lehangoltság és kedélytelenség, valamint gyakori fejfájás és álmatlan éjék után az emberek gyakran elpusztulnak. A gyógynövénybor az elgyengült életerőnek új impulst ad. A gyógynövénybor emeli az étvágyat, elősegíti az emésztést és a táplálkozást, szabályozza a vérképződést, csillapítja a felizgatott idegek és új életkedvet teremt. Számos elismerő és köszönő levél bizonyítja ezt.

A gyógynövénybor üvegekben kapható: üvegenként: K. 1.50 és 2.—

Ovakodjunk az utánzatoktól

kérjen kifejezetten

Hubert Ullrich-féle gyógynövénybort.

A gyógynövénybor nem titkos szer, a következő anyagokból van összetéve: Malagabor 450.0, borszesz 100.0, Glycerin 100.0, vörös bor 240.0 egres-nedv 150.0, cseresnye nedv 420.0, manna 30.0, majoranna, anis, édes gyökér, amerikai erőgyökér, ehalmus gyökér a 10.0.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Díja 10 szögig 30 fillér, minden további szó 3 fillér, vastagabb betűkkel nyomtatott szó 6 fillér.

Lehetőségek tudakozásokra pontosan válaszolunk, ha az illető a helyes bélyeg beküldte.

Apró hirdetések előre fizetendők.

Egy 30 éves

szobák gazdálkodó, ref. özvegy 14000 korona értékű ingatlanokkal, jelenleg 4000 korona vagyonnal, nőtülési célból hozzá illő nőt keres. Kimerítő, lehetőleg arcnyelvi ellátott ajánlatokat „Nőtülni vágyó” címen a kiadóhivatal továbbítja.

Egy üzlethelyiség

a piac közelében keresetlik, bővebbet a kiadóban.

Csinosan butorozott

szobába szoba társat keresek. Cim „Azonnal” jelige a kiadóba.

Utazók.

Fizetés és magas jutalékkal nagy részvénytársaságoknál esonali és állandó alkalmazást nyerne. Csakis hatékony, jó megjelenésű urak küldjék referenciákkal ellátott ajánlataikat „K. R.” jelige alatt Debrecen posta restantó.

Kiadó

3 vámospércsi határban a csere alatt 25 hold lakóház és istállószerű ellátott birtok f. évi október 1-től. Tudakozódní Széchenyi-utca 6. szám alatt.

Makulatur

Éjszág papír) kapható a kiadóhivatalban.

Egy szoba

kenyha, fűskamara, speiz külön padlással Morgó u. 14. sz. kiadó.

Naponta

30-30 liter tejet megvételre keresek. Mórész telep 20.

Két uj

Ésragott matt ágyc eladó Klein Armin asztalosnál Széchenyi u. 38. szám. — Ugyanott asztalos tanuló felvétetik.

Világkiállítás St. Louis 1904.
Legmagasabb kitüntetés, Grand Prix.

Globus
Tisztító-kővető
Jobban tisztít mint bármely más fény-tisztítószer.

Legszebb

Bluz- és Ruha

Selymek

BOSZNYAY J. és TÁRSA

divatruházában

Debrecen, Kossuth-utca 5. szám.

Hirdetések felvételnek

a lap kiadóhivatalában.

Aláírási felhívás.

Debrecen sz. kir város és vidéke t. közönségének tudomására hozzuk, hogy

Központi Bank

m. sz. cég alatt korlátolt felelősség alapján álló szövetkezetet alakítottunk, mely céljául tűzte ki

olesó hitelnyújtás által a gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek istápolását.

A szövetkezet 4 éves évtársulatot alakít, heti 50 fillér törzsbetéttel — működését 1906. évi január hó 1-én hivatalos helyiségében

Piac utca 65. szám (Cégely-féle ház) megkezdli.

Debrecen, 1905. év október hó 28-án.

A Z I G A Z G A T Ó S Á G:

SZÁVAY GYULA,

Kereskedelmi és iparkamarai

titkár, elnök.
Debreceni Jenő

gázgyári igazgató.

Erber Ernő

nagykereskedő.

Dr. Gáspár Géza

orvos.

Dr. Hegedűs Jenő

ügyvéd.

Hoffmann Sándor

nyomdatulajdonos.

Horváth Jenő

Első magyar ált. biz. társ. titkára.

Aláírás eszközölhető bármelyik igazgatósági tagnál, üzletekben elhelyezett aláírási ivenken:

Borsos Kata cégnél (Piac utca),

Blattner Gyula üveg és porcellánkereskedő (Lamprecht-palota),

Első debreceni szappangyárosok társaságánál (Piac utca),

Schwarz Vilmos butorgyári üzletében (Piac-utca.)

Dr. NYIRI ERNŐ,

jogtanácsos, jegyző.

Kerekes Géza

földbirtokos.

Király József

gazdálkodó.

Klein Ignác

nagykereskedő.

Körner Adolf

városi tanácsnok.

Lichtblau Albert

tanint. igazgató.

Miskolczy Lajos

t. főszolgabíró.

LESTYÁN ADORJAN

kir. tanácsos, kir. közjegyző

alelnök.

Nagy Sándor

birtokos.

Németh András

szálloda tulajdonos.

Nyiri Géza

máv. hivatalnok.

Publig Ernő

birtokos.

Reichman Armin

földbirtokos.

Sinka Sándor

főgymnáziumi tanár.

Minden „tökéletes” és „legtökéletesebb”-nél jobbak, évtized óta kipróbált, kiállításokon is elsődíjakat nyert

különleges kéziborsajtóink,

melyek húzásierőre épülvén, nyomóképességben felülmálják a hidraulikus préseket.

Arusítjuk pedig gyártelepünkön első kézből, jutányosan, feltétlen jótállással.

A ki nem ellensége saját anyagiérédekének, sz ne vegyen vásári eszmát!

Szolgálatkész tisztelettel:

Debreceni Vasöntöde és Géplakatosság

Péter fia végén, a Hadházi utcában.